

SOSIAALITYÖ EPÄVARMUUDEN OLOISSA II

(SE02 -TYÖRYHMÄ)

ELI MITÄ ON TULEVAISUUDEN SOSIAALITYÖ EPÄVARMUUDEN OLOISSA -
TUTKIMUSKOKONAISUUDEN ALUSTAVAA HAHMOTTELUA

Jari Lindh

Posken ja sosiaalityön
oppiainepoolin työkokous

21.1.2016

EPÄVARMUUKSIA ELI TULEVAISUUDEN SOSIAALITYÖN LÄHTÖKOHTIA

- Säästöpolitiikka/talouskuripolitiikka sosiaalityön toteuttamisen kehyksenä (*the politics of austerity*)
- Hallinto- ja palvelurakenteiden muutos (Sote, itsehallintoalueet, alueellinen yhteistoiminta)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluintegraatio
- Sosiaalityön professionaalisuuden ja osaamisen haasteet
- Lainsäädäntömuutokset
- Tutkimuksen ja tiedontuotannon haasteet
- TARVITAAN TIETOA SOSIAALITYÖN MUUTTUVISTA TIETO- JA OSAAMISTARPEISTA JA AMMATILLISISTA VALMIUKSISTA

SÄÄSTÖ- JA TALOUSKURIPOLITIikka SOSIAALITYÖN TOTEUTTAMISEN POLIITTIS-IDEOLOGISENA KEHYKSENÄ

- Valtioiden nykyinen velkataakka on kestämaton, ja valtiontalouden vakautustoimien tulisi olla markkinoiden toimintaa tehostavia.
- Tarkoittaa valtion kulujen merkittäviä leikkauksia, joilla oletetaan olevan myönteisiä vaikutuksia tuotantoon ja työllisyyteen.
- Tavoitteena on entistä ”ohuempi” ja vähemmän sosiaalista vastuuta kantava valtio. Poliitikassa vähemmän painoarvoa yhteisöllisyydelle, mikä käytännössä tarkoittaa esimerkiksi verotuksen keventämistä.
- Yhteisöllisyyden sijasta korostetaan liberaalia yksilön vapautta ja vastuuta. Säästöpolitiikka sisältää uusliberaalista ajattelusta tutun yksilökeskeisen käsityksen kansalaisista. Se korostaa tarvetta ”aktivoida” ja ”kannustaa” kansalaisia kantamaan vastuun itsestään ja lähimmäisistään sen sijaan että näiden annettaisiin takertua julkisen sektorin tarjoamiin tukiin ja palveluihin.
- Velvollisuuksien lisäksi se korostaa valinnanvapautta: valtion tulee kannustaa kansalaisia vastuullisiin valintoihin, ja yhteisen hyvän näkökulmasta huonoja valintoja tekevät ihmiset käsitetään itsekkäinä julkisilla tuilla eläjinä.
- Säästöpolitiikan käsitys kansalaisista painottaa tarvetta saattaa nämä mahdollisimman tehokkaasti työmarkkinoiden käytettäviksi
- Taloudellisuuden, tuottavuuden ja tehokkuuden vaatimukset palvelutuotannossa
- Sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiossa ” haetaan mahdollisuuksia parantaa tehokkuutta ja vaikuttavuutta sekä saada aikaan säästöjä”

TULEVAISUUDEN SOSIAALITYÖN OSAAMISEN JA ASIANTUNTIJUUDEN HAASTEITA – SEITSEMÄN POINTTIA

- i. Miten sosiaalityö asemoituu, jäsentyy ja rakentuu (hallinnollis-organisatorisesti) osana muutoksessa olevaa uutta Sote ja itsehallinto –palvelurakennetta?
- ii. Miten *sosiaalisen* käsite (*uudelleen*)määrittyy osana eri sosiaali- ja terveydenhuollon professioiden kenttää uudessa palvelurakenteessa?
- iii. Miten sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio haastaa sosiaalityötä ja sen osaamista entistä vahvemmin myös moniammatillisuuden ja yhteistyön/yhteistoiminnan suuntaan eri professioiden ja organisaatioiden kesken?
- iv. Miten mahdollistuu ehkä osin uudentyyppinen sosiaalityön moniasiantuntijuus sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteissa, jossa korostuu yhä enemmän vuorovaikutusprosesseihin ja monituottajamalleihin perustuvien sosiaali- ja terveystalvelujen välinen rajatyö ja verkostohallinta.
- v. Miten tunnistetaan ja ehkäistään deprofessionalisaation/deskilling riskit/tendenssit muuttuvissa palvelurakenteissa? (sosiaalityötä korvataan palveluneuvojilla, ohjaajilla ja muilla alemman tai eri koulutuksen suorittaneilla (lainsäädäntöpaineet, kelpoisuusehdot) tai korvataan vertaistuella ja kokemusasiantuntijatoiminnalla)
- vi. Millaista (erilaista) tiedontuotantoa sosiaalityössä tarvitaan muuttuvissa palvelurakenteissa ja prosesseissa? (painetta suunnata sosiaalityön tutkimusta näyttöön perustuva sosiaalityön, arvioinnin ja vaikuttavuuden sekä kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tutkimuksen suuntaan. Yhtäältä ns. objektiivinen ”käypä sosiaalityö” -tieto, toisaalta ”yhteistutkijuus- ja kehittäminen”, toiminta- ja käytäntötutkimus)
- vii. Miten sosiaalityön tutkimus- ja kehittämisrakenne ja siihen kytkeytyvä tiedontuotanto integroituu aluellisiin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteisiin?

ASiantuntijuuden ulottuvuuksia

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMIS-OSAAMINEN Näyttöön perustuvat käytännöt, vaikuttavuus, innovaatiot	YHTEISKUNNALLIS-RAKENTEELLINEN ASiantuntijuus Talous, politiikka, lainsäädäntö
	ORGANISATORIS-HALLINNOLLINEN ASiantuntijuus Palvelu- ja etuusjärjestelmät, alueelliset toimintajärjestelmät, palveluprosessien johtaminen ja hallinta, alueellinen yhteistoiminta
	MONIAMMATILLINEN ASiantuntijuus Moniammatillisuus, verkostot, dialogisuus, sosiaalisen ja terveyden rajapinnat, <i>palveluintegraatio</i>
	MUUTOSASiantuntijuus Voimaantuminen, valtaistuminen, kuntoutuminen, toimijuus, sosiaalinen toimintakyky ja sen arviointi, asiakasymmärrys ja asiakaslähtöisyys

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON PALVELUINTEGRAATIO RAKENTUU ALUEELLISEN YHTEISTYÖN PERUSTALLE.

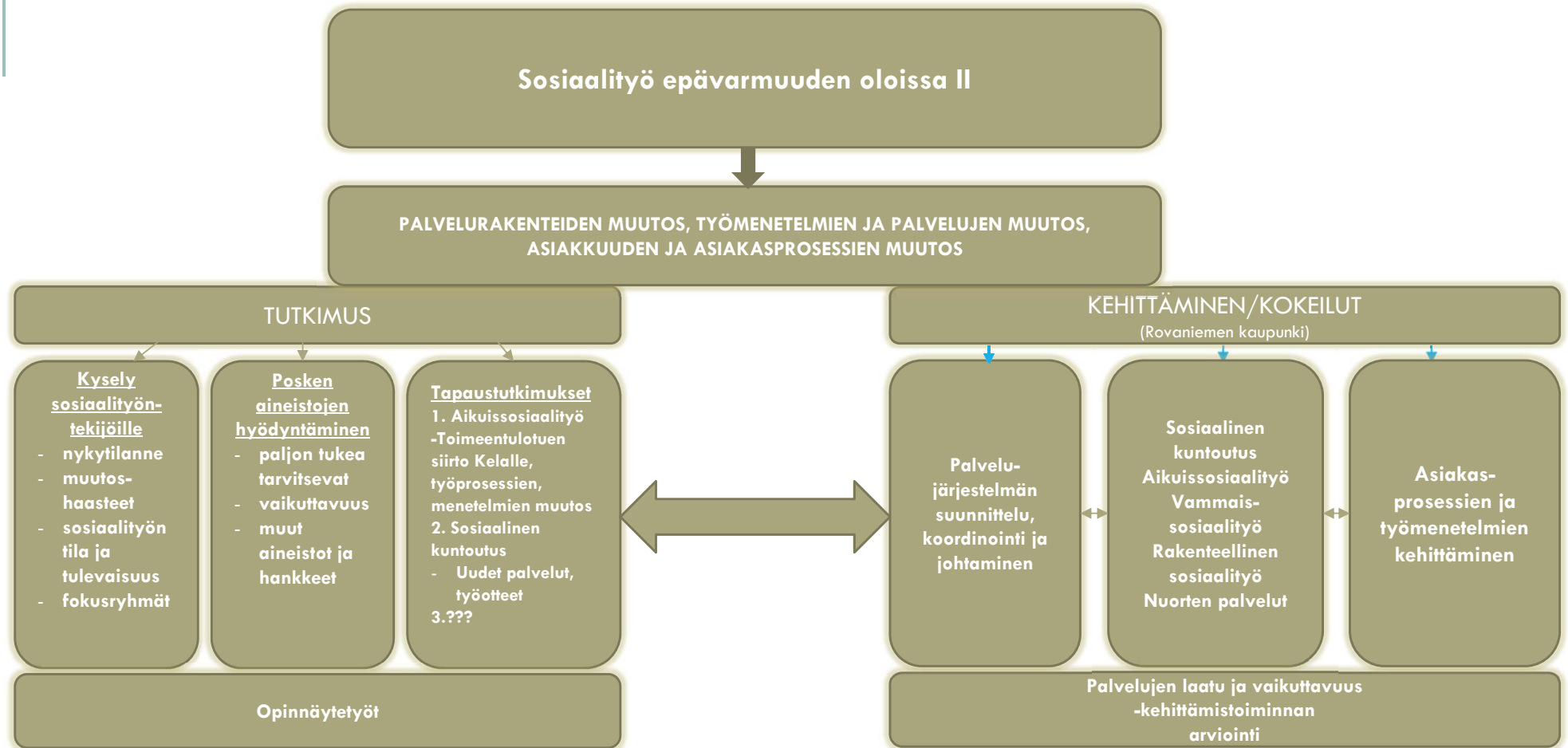
LÖYTYYKÖ YHTEISTÄ TOIMIJUUTTA KUN ESIM. KUNTIEN SOSIAALIPALVELUT JA SOSIAALIHUOLLON VAATIVAMMAN TASON ERITYISET PALVELUT, PERUSTERVEYDENHUOLTO, ERIKOISSAIRAANHOITO, TYÖTERVEYSHUOLLON EDUSTAJAT SEKÄ HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN TOIMIJAT PYRITÄÄN SOVITTAMAAN SAMOIHIN PALVELUKOKONAISUUKSIIN JA PALVELUKETJUIHIN?

Yhteistoimijuuden parantaminen

Mukaiilu Lindh Jari, 2013

TUTKIMUSOTE-TYÖRYHMÄSSÄ HAHMOTELTUA ALUSTAVAA SEO2-TOIMINTAKOKONAISUUTTA

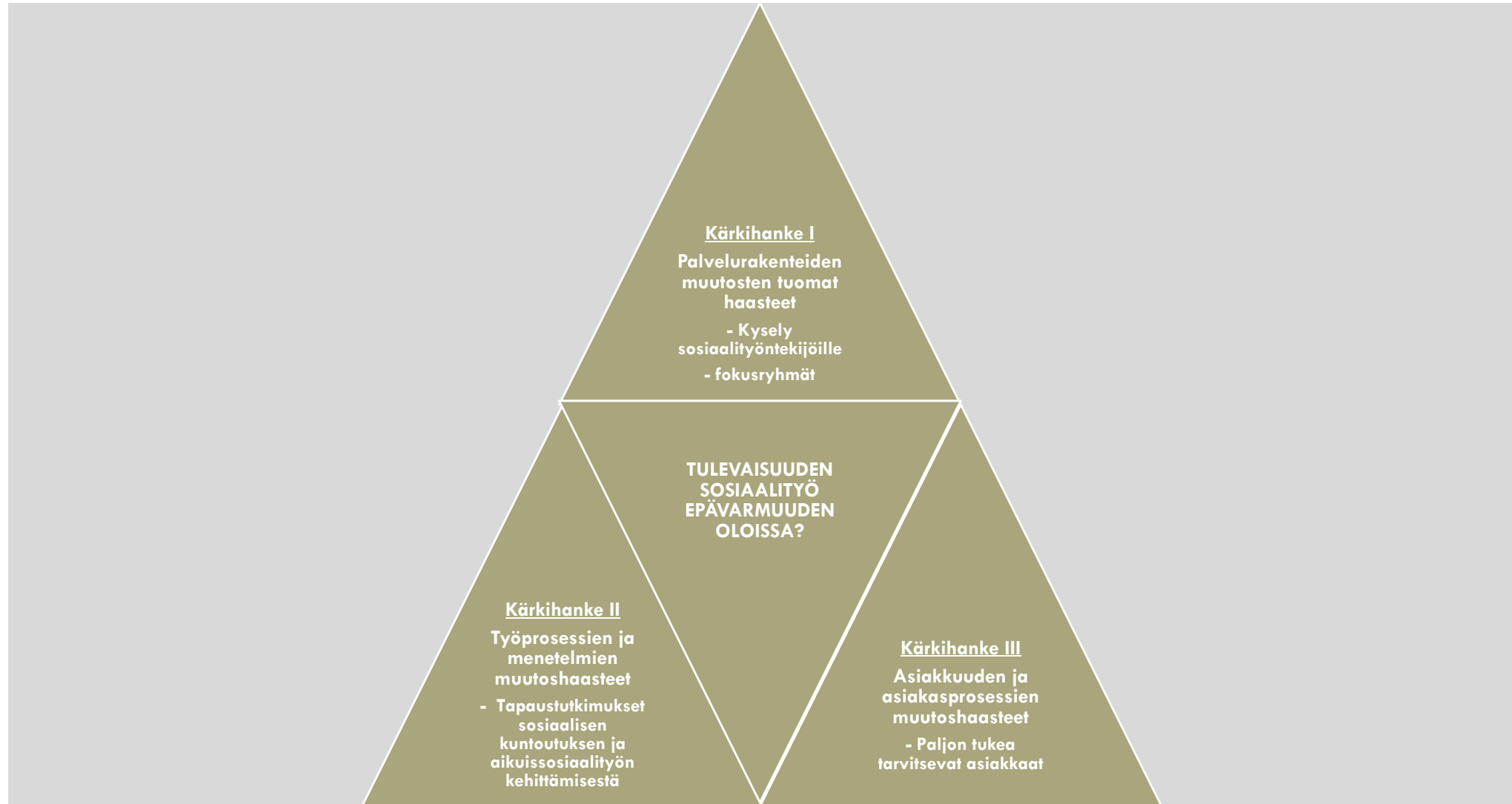

KESKUSTELUISSA OLLUT KOLME PAINOALAA

- **Palvelurakenteiden ja –prosessien muutos: Sosiaalityön johtamisen, osaamisen ja asiantuntijuuden haasteet**
- **Työmenetelmien ja -prosessien muutoshaasteet: Aikuissosiaalityön muutos ja sosiaalinen kuntoutus**
- **Asiakkuuden ja asiakasprosessien muutoshaasteet: Paljon tukea tarvitsevat asiakkaat**

SOSIAALITYÖ EPÄVARMUUDEN OLOISSA II: TULEVAISUUDEN SOSIAALITYÖ - PALVELURAKENTEIDEN, TYÖPROSESSIEN JA ASIAKKUUDEN MUUTOSHAASTEET – HAHMOTELMIA PAINOALOISTA JA KÄRKIHANKKEISTA

MITEN TÄSTÄ ETEENPÄIN?

- Yhteistä keskustelua sisällöistä ja toimintatavoista? Tarvitaan kiinnostuneista tekijöitä ja porukoita viemään SEO2 eteenpäin
- Mitä kaikkea tutkimuskokonaisuuteen voisi liittää ja miten se liittyy jo nyt meneillään olevaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan (esim. Sociopolis, Poske?) Toimivatko nyt keskusteluissa olleet ”painoalat”?
- SEO2 hyödyntäminen opetuksessa (kandit, gradut, tutkimusaineistot)
- Ehdotus: Posken ja sosiaalityön oppiaineen seuraava yhteinen kirjahanke ”Tulevaisuuden sosiaalityö epävarmuuden oloissa?” Ketkä lähtisivät viemään eteenpäin?
- Tutkimusrahoituksen hankkiminen?

KIITOS!